

Burjaad-Mongol YNEEN

BK(b)-in Burjaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei
Verxoovno Soveedei Prezidiyme oorgan.

Бүгд ард түмэн өдөр тутамд пролетариат, нэгдэлгүй

Mynөөderei noomerto:

Nyxer Kovaleevskiiin meetodilji bygedlin dos-
tojaani bolgoxo.
Staxaanovcuudai oopedilji yrgenөөr delgeryy-
xe.
Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete
socialiis sorevnovaani.
Soveed Sojuuz dotor.
Partiina azabaidal.
Proosilji jarovizaacalga.

NYXER KOVALEEVSKIIIN MEETODIJI BYGEDIIN DOSTOJAANI BOLGOXO

Xabarai tarilgiin maassova
xydelmerinyyd manai respyyb-
like dotor xaa-xaanagyl exileed
baina. BKP(b)-in XVIII istori-
geska sjeezdiin materialnuu-
daar ba aguujiye voozda nyxer
Staalina doklaadaar sinenyid
Naltanuuda zongzuulagdahan,
kolxoozno tariaasda, traktoriis-
nuud, mexaaniguud, agrono-
muud bolbol ene zilei xabarai
tarilgiij bogonixon bolzorto,
erxim sanartaigaar dyrgexiin
tylөө baragdayagyl jixe eni-
yaaazmaar dyren baina. Tede-
ner bolbol eneegeeree, araduud-
dal geniaalна voozda nyxer
Staalina tabihan zorilgiij—
orlin 2-3 zilnyydyte 8 milli-
ard pyyd tariaа xuriaalgyl beje-
yyliin tylөө temesened.

Kaadrnuud—xamagilji siid-
tene. Огүнгөө xeregei teex-
nikilji eximeer судалхан, ynder
kvalifikatsiia kaadrnuud bol-
bol azalai galxamag ynder po-
kazaatelnuudilji xaruulna. Se-
lendyymin MTS-in traktoriis-
staxaanovc nyxer Kovaleevski
xadaa traaktorna xeregei ton
ploozno teexnikilji baitar судал-
хан байна. Nyxer Kovaleevski
bolbol staxaanovska meetodeer
xydelmerilze, azalai galxamag
byteesenyidi. j. tuilana.

Yngeregse zilde, nyxer Kova-
levski bolbol „STZ-NATI“
traaktoraar xydelmerilze, se-
zon soogoo 613 gektaar xa-
xalhan ba 2327 kilograamm
goruucha ekonomilhon baigaa.
Ene zilde, nyxer Kovaleevski
xadaa yngeregse zilegee mee-
odeer, tere traaktoraaraa xy-
delmerilze exilhen ba noormo-
до олдохин ylyylen dyrgex-
deg байна. Tere xadaa MTS
dotoroo, xamagai tyryyn, traak-
torta xojor plygyydyliji shryy-
len байна.

„STZ-NATI“ traaktor xadaa
teexnikeske „pravitel“ taban
koorpustai nege plygyilji sag-
tagalxa johotoi jym. Ene xadaa
nyxer Kovaleevskide xangaltai-
gyl baigaa. Ушаран, xydelme-
rilgeе оoped deerehee, traak-
torai ysee jixe xysetei baihli-
лээ elirylye, өгүнгөө иници-
аауар xojor plygyydyliji (ne-
geniil—5 koorpustai, nyge-
den—3 koorpustai) sagtagalxa,
azalai byteesilji neltee deese-
gyl ylyylen байна: 7,20 gektaar xa-
xalxin orondo, 19 gektaar xa-
talza, 244 kilograamm goruucha
ekonomilool. Xydelmerilze
sanar—hain: 18-20 santimeetr
jyuzegligөөr xaxalaa. Traaktori-
ta xojor plygyydyliji sagta-
galxahaa gадна, myn nege
zig-zaag—bornolji shryylyhen
baina. Nyxer Kovaleevski
bolbol traaktorta xojor dixin
jixe nagruuzka ygeel.

Nyxer Kovaleevskiiin ene
galxamag iniciativij MTS ein
teuen traktoriistnuud, xaluunaar
temzehen ba xydelmerilze
opedilji xereglehen байна.
MTS-in erxim traktoriist nyxer
Ilyitrin volbol nyxer Kovaleev-
skiiin yxsxeliiji egeel tyryylen
temzehen ba eneeenigei yndehe
huuri deere, bodoto staxaanov-
ska aalal erxim ziseenyidi
xaruulna. Myn, MTS-in traktori-
istnuud nyxed D. Dorziljev,
xantuujev gegsed nyxer Kova-
levskiiin meetodeer xydel-

merilze, azalai ynder byteesilji
tuilaxatajaa xamta, gorluucliji
ton jixeer ekonomildog байна.

Xydelmerilze ene staxaanov-
ska meetod xadaa tarilgiin xy-
delmerinydei bolzoruudilji
bogonidoxo, agroteexnikiln
gol xuxala xemzeenyidiiji xe-
reglehe, sanarilji deeselylyxe
jabadald xedil jixe udxaşanarai
baibaşli haан, myn nyxer
Kovaleevski ba busad MTS-y-
dei zarim traktoriistnuud bolbol
ysee 1938 ondo ene meetodilji
xereglehen baibaşli haан,
„Narkomzemsji, MTS-ydei di-
reekcenyydşli, tereşelen alma-
gai xytelberilexli organiza-
ciunuşli eneenilji segneegy, res-
pyyblikiln byxil traktoriistnuu-
dal dostojaani bolgoogyi balna“
(„Selendyymin MTS-in ucast-
koovo mexaanig nyxer Kova-
levskiiin xydelmeriln meetod
taxai“, BKP(b)-ein B-M. OK-ei
togtoolhoо).

Selendyymin MTS-in direk-
ce (direktoren Sorokovikov,
direktorilji političeske talaar,
orologşo Kandratyikov) bolbol
nyxer Kovaleevskiiin staxaanov-
ska meetodilji busad traktoriis-
tnuudaa damzuulxin orondo,
terenilji buruuşan zemelze,
staxaanovska azalda esergyysen
bodhon байна. Ene Jabuulgiij
gargahan, MTS-in direktor
Sorokovikov ba Kondratyikov
gegşed xehegdexe johotoi.

BKP(b)-ein Buriaad-Mongol
Obkoom bolbol nyxer Kova-
levskiiin meetoden staalinska
ynder urgasa xuriaalgilji tuila-
xin tylөө temeselde ugaa jixe
udxaşanarai baihişlin temde-
geze, eneenilji respyyblikiln by-
xil traktoriistnuudal dostojaani
bolgoxilişin MTS-ydei direk-
ternyydiiji ujalgalhan байна.

Staxaanovcuud, tyryy xyny-
dei xydelmeriln oopeduudilji
yrgenөөr delgeryylgede bolşev-
gil xebbel ba xebielel xydel-
merileşed bolbol ton jixe
roolşot байна. Aimagar gaze-
dyd bolbol eximyydei staxaanov-
ska meetodydiiji popu-
lizaacirolalxin tula, өөhdlingөө
xuuahanuud deere agitacoon-
no-maassova xydelmerilji del-
geryylyxe johotoi.

Gebeş, mynөө deeree, aima-
gal gaedydyd xadaa tarilgiin
tyryşşylel xydelmerilji, tede-
nei pokazaatelnuudilji ton du-
tamagaar xaruulna.

Nlutaguuddaxi partilina, so-
veed ba gazartariaalangal oor-
ganuud, tedenel xytelberileşed
bolbol nyxer Kovaleevskiiin xy-
delmeriln staxaanovska meeto-
dilji yrgenөөr delgeryylyxin tula,
byxil xemzeenyidiiji abxa
ba ene xydelmerilji өөhdin-
geе sexe kontroolşo doro abxa
ujalgatai.

Respyyblikiln erxim traktori-
ist-ucastkoovo mexaanig nyxer
Kovaleevskiiin meetodilji byxil
traktoriistnuudal dostojaani bol-
gojoi.

Ene xadaa xabarai tarilgiij
bogonixon bolzorto, erxim sa-
naritaagar yngeregse, Irkyytske
ba Çitiinske ooblastnuudai
sorevnovaanida tyryy huuri
ezelze jabadalilji xangaxa bai-
na.

STAXAANOVCUUDAI OOPEDIJI YRGENӨӨR DELGERYYLXE

Bolşeviiг xubilalta gargaxa

Sosnoovo-Oziorsko. (Tele-
foonoor abtaba). Egetiin MTS
bolbol ene zilei xabarai taril-
giij ton xangaltagylgeer, or-
ganizovanно bişeer Jabuulza
baina. Traaktornuudань боло-
şogyl muugaar remootologdo-
hon deerehee, xeden yderөөr
xydelmerilnegyl, masterskolho
garaad, kolxoozol pooli xyrt-
eө ebdereşene. Mynөө, MTS-
lin traaktorna brigaada by-
xende ebdereegy traktor ge-
ze balxagyl. Iime deerehee,
traaktorna brigaadanuud bolbol
yderelgeе noormilji dyrgene-
gy, tarilgiin xydelmerinyyd
udaaruulagdaza байна. Iimeде,
MTS-in mexaaniguud Kor-
neejev, Zitişin gegşed jamarş-
li xemzeenyidiiji abnagyl,
eneende ton xariuşalgagylgeer,
xaixaramzagylgeer xandana.
Ene MTS-ie mynөө xyrtar tex-
nikeske obsluizivaniiln nydei
masterskol organizovaalagdaa-
gyi.

Ede byxil faaktnuudiln tur-
şalgin galgilin yjede
elirylyngylgeer garhan bai-
гаа.

№5 traaktorna brigaadiln (briga-
diir nyx. Şoldonov) 24 noo-
meroi traaktor xadaa muu re-
moontol deerehee, apreeliin
13-haa 18 xyrtar xydelmerile-
gyi. Myn, zapasnoi eldeb ças-
tinuudal dutamag deerehee,
„ÇTZ“ traaktoranş 2 yder miin
baigaa. Ene brigaada tarilgiin
exilhenhee xoşo taban xonog
xydelmerilze, oroldoo 60 gek-
taar gazarişli xaxalhan ba 19
gektaarta tarilga xehen байна.
Gadna, 25 noomeroinş traaktor
Mynөө xyrtar remootdo bal-
na.

Polivoi xydelmerinyyd dixin exilbe

Kabaanskiin aimagta, apre-
eliin 12-13-ai ydernyydyte ton
jixeer sahanal orohon ba halxi
şuurgan bolhon deerehee, polivoi
xydelmerinyyd tahaldahan bai-
гаа. Mynөө, sahanal xallaa
duuhaxalaa, xydөө axaxiin
xydelmerinyyd dixin exilbe.

Apreeliin 21-de, „Baikaal“
kolxoozdo, Kabaanskiin MTS in
№8 traaktorna brigaada oşozo,
gedehen ba sahanal xyşed xal-
lahan gazarnuudal tarilga ja-

Kalliniin neremzete kolxooz-
do xydelmerilxejөө jirehen
„ÇTZ-NATI“ traaktoranş ja-
narşil remootdo oroogyi geze
elirylygdehen байна.

Dorziljev brigadirai traaktori-
na brigaadada myn le teseş-
gyl muu jabadaluud yzegdeze
baina; podşilpniguudань xaila-
na, zarim traaktornuudань xy-
delmerilnegyl.

Gadna, traktoriistnuudalн
xydelmeriln byteesе ton бага,
Kalliniin neremze kolxoozdo
xydelmerilze baihan 3 traaktori-
nuud 2 yderel torşo soo
32 gektaar gazarişli boroiloo.
Bydioonlin neremzete kolxooz-
do xydelmerildeg 3 „STZ“
traaktornuud 3 yderte 25 gek-
taarişli boroiloo.

Ede byxil dutuu dundanuud-
ilji likvedilrovelxin tula, MTS-
lin xytelberileşed ja-
marşli xemzeenyidiiji abdag-
gyi байна. MTS-einş staarşa
agronoom Stollarov bolbol
kolxoozuudaa xaa-jaa jaba-
dag, tarilgiin jabarilji honirxo-
doggyi байна. Agitacoonno-
maassova xydelmerinyyd ton
hula. Traktoriistnuudal kыл-
tyrre yşloovi balguulagdaa-
gyi.

Eneenel urda baihan xytel-
berileşed MTS-linge xydel-
merilji unaxiinş tulda
xyrgehen байна. Direktor bai-
han Baldykov bolbol xydel-
merileşе gargagdahanşli haa,
xariuşalgada xabaaduulagdaa-
gyi байна.

MTS-in şine xytelberileşed
(direktor nyxer Greexov) bol-
bol ene baldalda bolşeviiг
xubilaltilji gargaxa, tyryy MTS-
yydei zergede oruulxa johotoi.
CEZIIPOV.

G. S.

SOVEED SOJUUZ DOTOR

TASS-in apreeliin 23-nai
medeeselnyydei johoor

● Main 1-de Kargandaada,
Vladimir Iliiç Leninde paa-
miatnig neegdexen. Doon-dee-
re-Rostovto Sergei Mitrono-
viç Kirovte paamiatnig neeg-
dexens.

● Xlopçaatobymaazna promi-
lennostiin xojordoxi glaavna
ypavleeniin, Ivaanovska oob-
lastdaxi xlopçaatobymaazna 5
faabrikanuud bolbol dyrbaha-
ringaa programmaşli bolzor-
hoonş urid dyrgebe. Teikoov-
ko kombinaadai, Şyske nege-
demel manyfaktyriin ba Iva-
novska jixe manyfaktyriin o-
deeloçne faabrikanuud xadaa
main 1-de beleg bolgon, apre-
eliin 20-ai ydernyydei torşo soo
millioonhoо deese meetr
tkaanilji plaanhaa ylyylen
gargaba.

● Mediciinske dunda hurguuli-
nuud bolbol ene zilde 91200
sestraanuud, feelşdernyyd ba
akşeerkenyydiiji hurgan gar-
gahan. Dyrgegşedenş olon-
xidoo xydөө nlutaguudta xy-
delmeride elşgeegdexе байна.
Xojor mianga şaxuu dyrgeg-
şedenş Daalна Vostoogto xy-
delmerilxe оşoxiin duraxysel
medyylybe.

● Urda zygei raioonuudaxi
50 miangahaa deese metallu-
gilnxd ene zilde Sojuu-

ZURAG DEERE: Mosfiilmeer beledxegdeze baigaa
„Stepaan Raazin“ geze fiilmihee kaadr.

(TASS-in fotoxrooniko)

Kolxoozuudai poolinuud deere

Kiijev, apreeliin 19. (TASS).
Staalinska Gurbadaxi Tabanzilei
neremzete socialiis sorev-
novaanilji yrgenөөr delgeryy-
lenei rezyltaadta, koolosto
ertiin kылtyyrenyydiiji tarilgiin
plan, Ukrainiin byxil oobla-
stnuudaxi kolxoozuudaar
dyrgegde.

Olonxi kolxoozuudai taril-
gahь bogonixon bolzor soo,
agrotehnikeske ynder xemze-
geer yngeregdebe. Moldaav-
ka ASSR-ei, Nikolaajevska,
Odeesske, Zaporozsko oobla-
stnuudai kolxoozuud xadaa ta-
rilгаа 4-5 ydernyyd soo dyrg-
gebe.

Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaani

AVTOREMZAVOOD

Ulaan-Ydiin Avtoremzavoodoi
mexanikgeska ceex bolbol zavood
deere tyryy ceex bolhon байна.
Yiledberilingөө programmaşli
dyrgexe, byteen gargaxa
produukciingaa sanarilji deese-
lylyxe, azalai byteesilji deese-
lylyxe g. m. talaar, erxim zisee
xaruulhan deerehee, zavoodoi-
goo Ulaan znaamilji ab-
han байна.

BK(b)-ein XVIII sjeezd bolbol
tus ceexiin kollektivel yiled-
beriin ba olitčeske aktiivnos-
tilişin deeselylyee. Tedener
xadaa araduudal aguu jixe
voozda nyxer Staalina
doklaad, sjeezdiin tog-
toomzonuud ba material-
nuudilji xyndeel ba bajaran
ugtahan байна. Zavoodoigoo

C. DOR.

UHAN ZAMAI TRANSPORT

Ulaan-Ydiin gosparoxoodst-
viin sydoremootno zavoodoi
ulaan tugta, modo bolbosoruul-
xa ceexiin brigaadanuud bolbol
Staalinska Gurbadugaar Taban-
zilei neremzete socialiis sorev-
novaanida orolşozo, konkretne
uяalганuudilji abhan байна.
Mynөө, tede brigaada-
nuud bolbol abhan uяalганuud-
daa xyndeteigөөr dyrgexehеe
gadna, tereenee ylyylen dyrg-
geze bainad.

Ziseelxede, nyx. Makruşineil
brigaada (maliaarna) bolbol
maart harada, harlingaa yiled-
berilin programmaşli 301 proc.
dyrgexen aad, apreeliin ty-
ryşiin xaxad soo, xaxad har-
lingaa planilji 341 proc. dyrg-
gebe. Nyxer Antysioovoi bri-

gaada (modo darxalgiin) xadaa
maart harlingaa yiledberilin
planilji 278 proc. dyrgexen-
hee, apreeliin tyryşiin xaxa-
daigaa daabarişli 321 proc.
dyrgexen байна. Baha nyx.
Periaakina brigaadilnxd
yiledberilingөө programmaşli
150 procenthee dooşo bişe
dyrgexiin uяalga abhan aad,
apreeliin exin xaxad soo, bri-
gaadlingaa planilji 285 proc.
dyrgexen байна.

Ene ynder pokazaatelnuud
xadaa socialiis sorevnovaanilji
yrgen dalaistaigaar delgeryy-
leneinş, brigaadanuudagaa by-
xil çleengyydiiji tus sorevno-
vaanida xanduulhanainş re-
zyltaad myn.

Xazagaajev.

BURMNOGOPROMSOJUUZ

Burmnogopromsojuuzai sis-
teemiln „Pişçykysproom“ arte-
liin kollektiv xadaa Staalinska
Gurbadugaar Tabanzilei neren-
zete socialiis sorevnovaanida
orolşozo, arteeliingaa negede-
geer kvaartal yiledberilin
planilji ylyylen dyrgexe, zile-
gee programmaşli.—Staalinska
Konstituciilji batalan abhan
yder—dekaabrilin 5-da sym-
gylisedxexe g. m. uяalганuudilji
abhan bainad.

Mynөө, negedegeer kvarta-
laigaa planilji 129 proc. dyrg-
gebe. Tus arteeliin tyryy staxaa-

Ig.

BK(b)-ein OBKOOMOI ba BMASSR-ei SNK-gei DAMZUULGIIN ULAAN TUGIJI BARIULXA TUŞAA RESPYBLIKAANSKA ZIYRIIN TOGTOOL

Ulaan-Yde. 1939 onoi apreeliin 22.

Respyyblike soo tarilgiin ja-
basa tuşaa materialnuudilji ba
teheandaldalgin operacianuu-
dal talaar, MTS-te natuuroplaa-
ni tuşaalgiin talaar, yrehenei
yydenyydiiji busaalgiin talaar,
yrgenei plaanuudai dyrgelgiij
xaraza yzeed, respyybikaanska
tyriln togtooxons:

Tarilgin amzaltata jabasin
tye (apreeliin 20-do planai-
nş 14,9 procentilji dyrgebe).
MTS-te natuuropladiiji tuşaal-
n talaar yrgenei uяalганuud-

diiji dyrgehenei ba gossort-
foondlin linieer sortovoi kыл-
tyyrenyydei yrehe andaldalgin
operacianuudal planilji dyrg-
ehenei tylөө,—ene togtooliiji
tollofoxiin urda tee Biçyryei ai-
magta baihan,—BKP(b)-ein Ob-
koomoi ba Aradal Komissar-
nuudal Soveedei damzuulgin
Ulaan Tugilji Zediin aimagta
bariulxa. Zagarain aimagilji
damzuulgin Ulaan tugta tyryy-
şiin kandidaad bolgoxo.

Respyybikaanska ziyrii.

PARTIINA AZABAIDAL

PARTIINA EXIN ORGANIZAACANUUDAI
SUGLAAN

Petropaavlovka. (Manai sobkoorho) Zediin aimgysed-koomol ba NKVD-gei partiina exin organizaacanuudai xamta-
rahan suglaan bolzo, BKP(b)-
ein XVIII istoriçeska sjeezdiin
itooguud tuxal nyxer Baaşano-
vai doklaadijli sonosobo.

Suglaan deere yge xelegsed
bolbol partiin XVIII sjeezdiin
togtoomzonuudilji negen hana-
laar haşaaxatai xamta, tere-
niilji bodoto xereg deerens beje-
lyyixiin tyles bolsseviig joho-
temesexebdi gehen oohediin-
göe xaluun xyseleliilji medyy-
len xeleded.

Gadna, zarim partiina exin
organizaacanuudai BKP(b)-ein
XVIII istoriçeska sjeezdiin
materiiaalnuudilji şudalxa talaar
xangaltagygeer xydelmerilee
balhan organizaacanuud bil
balna geze temdeglebed.

Ziseelxede, nyxer Beloova
(aimagai elyirijli xamagaalxa
tahag) xeledede, manai kollek-
tiiv bolbol sjeezdiin materiiaal-
nuudilji yzelgilji yşöe xilee-
dyibdi, elyirijli xamagaalxa
tahagilji daagşa nyxer Sviitkin

—vraç, bolbol kollektivta
sjeezdiin materiiaalnuudilji
zyylyxin tuxal hanalaa oroi-
doş tabidaggyi balna geze
xelebe.

Nyxer Şoisoroonov xadaa
partiin aikoomol instryktor
nyxer Bambaarov gegse, par-
tiina exin organizaacanuudai,
sjeezdiin materiiaalnuudilji yze-
xe xeregens xangaltagygeer
tuhaldag geze xeleded.

Myn tereşelen yge xelegsed
bolbol partiin aikoomol agi-
taaca propagaandiin tahag, te-
reenel propagaandiin nuudilji
xadaa agitaatornuudai prakti-
çeska tuhalamaa bagaar ygedeg
geze temdegleken balna.

Tiin, suglaan bolbol ede by-
xil dutuunuudaa oirlin sagta
usadxa, sjeezdiin byxil materi-
iaalnuudilji gansal kommunist-
nuudai ba komsomoolskouudai
dunda yzeke bişe, xarin byxil
maassiln dunda yzelgilji organi-
zovaalxa, terenilji operativ
xytelberleer xangaxa gehen
konkretnye togtoomzo abba.

C. Zimbeejev

Tyryy organizaacanuudai negen
bolgoxo

Lenin—Staalinal komsomool-
scuudai urda, soveed zaluuşu-
dijli kommunistiin dyxyeer
xymyşyylyxe ton xariuşalgat-
tai zorilgonuud tabigdanxai.

Ene xariuşalgatai zorilgilji
Xorilin aimagai, Krasna-Parti-
zaanska selşoveedel, Kaarl
Maarksal ner. kolxoozi dergede-
xi komsomoolsko exin organi-
zaaca bolbol xyşed bejelylyze
şadaagyl. Komsorg nyxer
Bazaarova bolbol 1939 on do-
tor mil nege suglaa xehen ba
komsomoolsko xydelmeriin-
göe plaanilji oroidoş tablaagyl
balna.

Xeneş medexeer manai
aguuljxe soveed oron doktor
komsomoolscuud ba azalşad
bolbol BKP(b)-ein XVIII istori-
çeska sjeezd deere araduudai

voozdy nyxer Staalinal xehen
doklaadijli ba sjeezdiin byxil
materiiaalnuudilji şudalxa talaar
ugaa jixe iniciativ gargaza,
şudalşajli balna.

Teed, tus organizaaca xadaa
ene şuxala xeregilji bodoto
deerens bejelylyxe talaar xan-
galtatal xydelmeri jabuulaagyl
balna.

Uşar ilmede, tus komso-
moolsko organizaaca bolbol
xydelmerideş erid xubilalta
gargaza, komsomooloi CK-el
pleenyymydel togtoomzonuudai
yndeheer xydelmeringöe plaan-
ilji tabiza, terenee praktiçes-
ka bejelylyxe, organizaacajaa
aimag doktoroo tyryy organi-
zaacanuudai negen bolgoxo
ujalgatal bolno.

Komso molec.

Intelligenciin suglaan

Petropaavlovka. (Manai sob-
koorho, telefonoor abtaba).
Hajaxan, Zediin aimagai cen-
trexer intelligenciin suglaan
bolko, suglaandans 50 şaxuu
xynnyd suglaan balna.

Ende, bagşanar, vraçaanar,
partiina-komsomoolsko ba so-
veed organizaacanuudai xydel-
merileşed suglaana. Suglaan
deere BKP(b)-ein XVIII istori-
çeska sjeezdiin itooguud tuxal
nyxer M. Kirejevel doklaad-
ilji sonosohon balna.

Nyxer Kirejevel doklaad
hyyleer xamta 10 garan xy-

nyyd yge xele. Yge xelegsed
xadaa partiin XVIII sjeezdiin
istoriçeska togtoomzonuudilji
negen hanalaa haşaaxatai
xamta, terenilji bodoto xereg
deerens bejelylyxe tuxal kon-
kretnye duradxaalnuudilji xeleded.

Suglaan bolbol sjeezdiin
togtoomzonuudilji negen hana-
laar haşaahan, terenilji bodo-
to deerens bejelylyxin ba
Staalinska Gurbadugaar Taban-
zilei plaanilji dyrygelte bolgo-
xin tyles bolsseviig joho-
temesexebdi gehen togtool
abba.

C. Zimbeejev.

Specialistiin zyşel

PROOŞIJI JAROVIZAACALGA

„SSSR-ei zyyn-urda zygei
raloonuudai togtoorilal urgas
xurialgilji xangaxa xemşee-
nyyd tuxai.“ SSSR-ei Sovnar-
koomol ba BKP(b)-ein CK-el
togtool xadaa manai Burlaad-
Mongoldo ton jixe udxaşanar-
tai ba xabaadaxajli balna. Ma-
nai respyyblikin kolxoozuud
bolbol prooşilji bagaar tarlag
ba terenei yrehilji jarovizaacal-
gin sloozno bişe teexniketel
balhan deereheer prooşilji taril-
gin byxil ploşçadilji jarovi-
zirovonne yrehöer tarixa xyşed
ysloovitoi balna.

Hainar beledegdehen ba xa-
laagdahan xyrehende jarovizi-
rovonne yrehöer prooşilji tari-
xada, tyrgöer, nege zigdeer ur-
gadag ba eneeitejee xamta
burtag ybehennydeli temesilji
xyngedeged balna. Prooşilji
yrehilji jarovizaacalga xadaa
urgasilji 2—7 ceentner xyrtir
deşelylydeg geze, Ukrailnada
ba SSSR-ei bişe bişe ooblasti-
nuudai jarovizirovonne yrehöer
tarigdahan prooşilji urgas xar-
uulxa ygene.

Prooşilji jarovizaacalga bol-
bol AZO-go ba MTS-in derge-
de jarovizaatornuudilji bele-
delgin specialna kyyrsilji
garhan, terenei teexnikilji hai-
naar şudalhan kolxoozniguu-
daar jabuulagdaxa johoitoi. Pro-
oşilji jarovizaacalgin pomeşee-
ni xadaa agaarar elbeg ba
hain ventiliaçatal baixa joho-
to.

Jarovizaacalji jabuulxatiga
urda, pomeşeeninydeli pool
ba xananuudilji izvestkoovo
hoor budaza, terenilji na-

rii, hainar dezinfekçelxe xe-
regtel, izvestkoovo hy bele-
delxin tula 1,5 kilogramm bu-
salgaadaagyl izvooşkilji 1 ved-
roo (12 litr) uhandaxa xeze bu-
salgaaxa xeregte.

Prooşilji yrehilji jarovizaacal-
gada oruulxahaa urda, burtag
ybehenei yrehenydd ba gem-
teegdehen orooşonuudhaan
zaabol hainar seberlexe xereg-
tel. Xerbee, seberleçilgin hyile-
yrehene golovnaanuudal
balga haan, terenilji, kaduuş-
ka soo uha xeed dixin ugaaxa
johotoi. Prooşilji yrehilji uga-
haan hyileer, hainar xataaxa.

Prooşilji kondicioonno bişe
yrehilji jarovizaacada jaabaş
oruulxa bolxogyl. Prooşilji yre-
henei jarovizaacalgiilji tarilga-
haa 7-8 xonog urda jabuulxa
xeregte. Prooşilji jarovizaacalga
xadaa yrehilji uhaar debteelge
xadaa neberdeggyl amhartaa
nuud (kaduuşka, boçoço, ko-
riita g. m.) soo jabuulagdaxa
johotoi. Beledxegdehen amhar-
ta soo, prooşilji yrehen xadaa
30-35 sm. deşee bişe zuzaan-
taagaar xegdege johoitoi. Jyş
gegede, yrehilji zuzaanaar xe-
de, yrehenein doodo xadaa
agaarar orolgo berxedeged
balna.

100 kilogramm prooşilji yre-
hilji debteelxin tula 26 litr
uhan xeregledene. Lime xem-
şeegeer uhiilji abaad xojor xe-
hege tahalxa yreheşed debtee-
xe xeregte. Tyryşilnidee,
100 kilogramm yrehene 16
litr uhaar debteexe, xojordo-
xidoo—10 litr uhaar.

Prooşilji yrehen xadaa uhaar

alış talada zigde tegşeer deb-
teelxin tula tere debteegdehen
yrehöer xojor ças byride
xudxaxa baixa xeregte.

Xerbee, prooşilji yrehen xa-
daa negedexi debteelgehe uhiil-
ji bejedee hainar şingehen
xoinon, xojordoxi debteelgilji
jabuulxada bolno.

Jarovizaacalga oroxo proo-
şilji yrehilji xoroor ugaalga xa-
daa xojordoxi debteelgin yje-
de formallinaar jabuulagdaxa
johotoi. Prooşilji yrehilji forma-
lilnaar ugaaxiin tula 10 litr
uhan byride 33 kybiçeske san-
timeetr (36 graamm) dyşenpro-
centne formallilni abza hai-
naar ba zigdeer xudxaxa joho-
to. Uhan xadaa formallintai
xolilohonoin hyile, yrehetei
amhartilji formallinaar debtee-
dehen berzeentee gy, ali me-
şeegeer 2 çasaal torşoo soo xu-
şaad baixa xeregte.

Yrehilji xojordoxloo debtee-
henhee xojor nege ças bolood
terenilji hainar xudxaxa ba
nege çasaal yjede dixin xu-
şaad baixa. Xojordoxloo deb-
teehenleegge hyilde, xojor ças
bolood xuşaltin abza ba se-
ber agaariilji tyrgexöer ab-
xiin tula hainar xudxaxa şu-
xala.

Yrehen xadaa byxil uhiilji
şingeeze abhanain hyilde, te-
renilji amhartahaan gargaza,
uridşalan beledegdeged balhan
pomeşeenilni pool deere oboo-
logdon adxagdaxa ba tereendee
termoomeetrnydiilji tabixa xe-
regte.

Oboologdohon yrehenein
temperatura xadaa 7-10 xono-
guudai torşoo soo 18-20 graadu-
celseer dulaan baixa johoitoi.
Xerbee, prooşilji yrehilji jarov-
izaacalxin yjede temperatu-

Uspavaajamostjao deşelylyze baina

Xorilin dunda hurguulilni
dergedexi komsomoolsko exin
organizaaciin xydelmerileş muu-
gaar tabiza, huragşadai dunda
socialiis serevnovaani ba udxar-
niçestvilji delgeryylegyi
balhan deereheene huralsalai
talaar uspevaajemostjoo ton xan-
galtagy baidag hen.

Tus hurguulilnxd bolbol ene
pozoono baidalxaa garxin ty-
leş BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin
neremzete serevnovaanida oroi-
sozo, byxil huragşad ba hur-
gaşad bolbol huralsalaga
uspevaajemostilji deşelylyxin

hulan balna.

Huraxa usloovitoş haa no-
moo yzedeggyi, discipliine
muutai huragşadilji uragşan
tataza, exim otliçniguidai hur-
alsalai oopedilji geegdengi
huragşadtaa andalduulxin tyles
myn hurguuliln dergedexi xan-
niin gazeed bolbol nelieed ji-
xexen jyyinilji xehen baixa jym.

Eneenhee gadna, huralsalai
talaar tyryy jabahan klaassuud-
ta ygtexe damzuulgin tugal
tyleş temesexe jabadal huragşa
byxenei oroldolgo ba zorilgilji
deşens yrgehen balna. Myn
klaass byxende uspevaajemo-
sttiin doskaa bil bolgogdonxoi.
Xamtiin oroldolgo bolbol ma-

N. Kapuustin.

Nege klaassta xojorzilde huuxa jabadaliilji
likvidirovelxin tyles

Tarbagatain aimagai B-Kli-
çevske xyşed bişe dunda hur-
guuliln bagşanarai kollektiv
bolbol BKP(b)-ein XVIII sjeez-
diin neremzete socialiis serev-
novaani xehenegeee itoog gar-
gaxatiga xamta, şaşaaxai
xydelmerinyde amzaltatagaar
jabuulxin tyles Staalinska Gur-
badugaar Tabanzilei socialiis
serevnovaanilji yrgenöer del-
geryylexedi geze, tus aimagin-
ga byxil bagşanarilji socialiis
serevnovaanida oroloxiljins
urialana.

Edener bolbol RSFSR-ei ga-
bişata bagşanarai xandalgilji
zyşşen xelsexe iimenyyd ujal-
ganuudilji abba: Nege klaassta

xojor zilde huuxa jabadaliilji
dyren likvidirovelxin tyles
temesexe, main 1 xyrtir yzeg
bişeg medexegy kolxooznig-
uudilji 100 proc. huralsalaga
xanduulxa, kolxoozniguidilji
BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin ma-
teriiaalnuudai tanilsuulxa ba
brigada, zvenoo ba pooli deegyyr
garaza, maassovo-olguulaltin
xydelmeri yrgenöer jabuulxa,
xabarai şalgaltin ispeanida
otliçnoor beledege ba öhe-
deş — bagşanar — BKP(b)-ein
XVIII sjeezdiin materiiaalnu-
udilji gynzegilgeer şudalxabi
gebed.

Bagşanarai daalgabariaar:
Klemeentjev, Raxmaanin,
Şerbakooov, Mixailoova.

ZURAG DEERE: Yde m yren deere mylihenel jabalga,
Peesterovoi foto-etiyyd

S Y Y D

Bytöogyi, xezeedeş bytexegyil!

Jaruunada, kontrrevoliycioonno antisoveed
organizaaciin proceess

Hajaxan Jaruunada, antiso-
veed kontrrevoliycioonno or-
ganizaaciin proceess dyrybe.
Ene organizaaciin çleengyydei
gol zorilgonş soveed zasagilji
unagaaxa, manai orondo kapi-
talizmiin restavraçalgiilji xexe
gehen baigaa.

Yşöe 1927 ondo, matiooro
şpion, gadaadiin gyrenyydei
razveedkiin agent Nikolaajev
bolbol manai respyyblikede,
antisoveed kontrrevoliycioon-
no baandilji organizovaalxa zo-
rilgotoi jirehen baigaa. Xoroto
şpion, diversaan Nikolaajev
bolbol öerlingöe buzur bulai
xeregyyde tuxatit xynnydde—
kulaaguudta ba lamanarta ştaav-
ka xehen balna.

Nikolaajeva tuxalaxaa xam-
bo-lama Agvaan Dorzişev jre-
hen baigaa. Tere xadaa axa
lama gegdehen öerlingöe „av-
toriteeder“, antisoveed kon-
trrevoliycioonno organizaacada,
tereenhee doşo raanglin la-
manarilji tatan oruulgada tu-
halhan balna.

Urdanş kulaaguud baihan
Damdinzaapov, Şagdaarov Ce-
ren, Badmajev Baldan, Cere-
nov Sondok Dorşo ba busad
syddilyşegsed bolbol ondoo
xynnydeli xyzyyn deere zarga-
xa ba azahuuxa arga şadaliiljins
xahahan, soveed zasagta eser-
gyi, yniñhee xojor xoroo bu-
salgan jabadag baigaa. Niko-
laajev ba Agvaan Dorzişev
gegşed bolbol ede xog boguu-
dal dunda, kontrrevoliycioon-
no antisoveed organizaacada
xeregeti, öehediingöe kaadrnu-
diilji olohon balna.

Antisoveed, kontrrevo-
liycioonno agitaaca bolbol Ni-
kolaajevtai uulxatit urda tee-
şji, edenerer jabuulagdaxa ba-
han baigaa. Nikolaajev xadaa
xenei tuxada öehediingöe zutar
xydelmerilji jabuulxa balhanaa
tedende zaahan ba dainai bo-
loo haan, oboroonoo gol o-
jeektinyd deere diveerş xexe
geze, tedenerel hyidxelgin
meetodydeli arsenaalda neme-
hen baigaa.

Öehediingöe antisoveed
kontrrevoliycioonno xydelme-
riilji yrgenöer tabixiin tulada
ene baanda bolbol respyybli-
kin dasanuudxai lamanarai
antisoveed xydelmerilji xytel-
berleze balhan, öere janziin
„ştaabilji“ galuuta nuural da-
sanda baiguulhan balna.

Azalşadai dunda antisoveed
agitaaca jabuulgin jamarşilji he-
delgenyyd buta soxigdoxo ge-
ze hain olgohon deerehee,
kontrrevoliycioonno organi-
zaaciin çleengyyd bolbol zarim
geegdengi xynnydeli dunda
şazanda şytexe jabadaliiljins
xeregelxilji hedehehen balna.

Ali bolxoor bag ymdeze,
edener bolbol kolxoozdo aza-
lai disciplinilji hularuulhan ba
kolxoozilji unagaaxiin tula el-
deb xoroto xeregyydeli jabuul-
han balna.

Kontrrevoliycioonno antiso-
veed agitaaciin aktivna xaba-
daga Dembrilov myşxegdene.
Öerligöe zemetelede medere-
ne gy?—geze syddei tyryyleg-
şin asuxada, Dembrilov xari-
usana:

—Kontrrevoliycioonno or-
ganizaacada baihan yje soogoo,
bi bolbol tereende xojor xy-
niilji verbovaalaab. Soveed za-
sagta esergy agitaaciilji aktiv-
naar jabuulaab. Bidener bolbol
byrşazana - kapitaliis stroilji
hergen bodxooxo gehen zoril-
gilji urdaa tabihan balnabi.
Bidener bolbol dainai yjede,
oboroonoo udxaşanarai pyynk-
nyyd deere diversioonno aakt-
nuudilji jabuulxa johotoi bal-
gaabdi.

Bygede eli boloo. Ene anti-
soveed kontrrevoliycioonno or-
ganizaaca bolbol socialiis Bu-
riaad-Mongoloi zargalta azal-
şadta, pomeşçje - kulaacka
jarmooji dixin ymdylyxe ge-
hen balna. Ene bolbol Burlaad-
Mongol aradhaa erxe şyleete,
bajartal baidalai exiljins bu-
laaxilji xysehehen balna.

Bytöogyi, xezeedeş bytexe-
gyil

BMSSR-ei Verxoovno Syydel
Nyidel Kolleçilgin priçgovor-
roor byxil gemnegdeşed bol-
bol gemtei deere mederege-
hen ba 8-haa 10 zil xyrtir, el-
deb bolzoroor zaklyçeniide,
hyileerenş, 5 zil soo erxee xa-
huulxaar gemnegdebe.

Jaruunadaxi antisoveed kon-
trrevoliycioonno proceess bolbol
kapitaliis xyreleleçe tuxal dab-
tan hanuulna. Gadaadiin gyre-
nyydeli razveedkiin agentnuud
bolbol öerlingöe xoroito hyid-
xelgin xydelmerilji jabuulxin
tula alişil raanglin lamanarai
yslyygilji xeregledeg balna.
Edener bolbol niutagai partiin-
na ba soveed organizaacanuudai
heremziilji hularuulxa ba
şazanai tug doro kolxoozilji
unagaaxa, eneegeeree manai
exe orono xyş şadaliilji ebde-
xe, kapitalizmilji restavraçal-
gin tula zamilji neexe gehen
balna.

Jaruunadaxi antisoveed kon-
trrevoliycioonno organizaaciin
proceesshee, byxil partiina
soveed organizaacanuud, manai
respyyblikin byxil azalşad bol-
bol revoliycioonno heremzeşed
deşens yrgexiin vilvod xexe
johotoi.

Ven. Şaalmán.

HYULEI HONINUUD

Fizkyltyyrnigyydei
poxood

Apreeliin 18-da, N-Selen-
gilnskin seloogoi fizkyltyyr-
nigyyd, xamta 33 xyn, main
negende beleg bolgon, 10 km.
gazarta protivogazaar poxood
xeze, jixe organizoovannoor
yngerbe.

C. Dondukoov.

Gazar xydelbe

Kabaanskada, apreeliin 15-da
15 ças 55 minuutada ga-
zarai xydeleön bolbo. Ene
xadaa niutagai metstaancin
pribooroor, gazarai xyrihenel
xydelelgens 4 baallatai tentel
baiba.

G.S.

Ulasxooronidin baidal
tuxai doklaad

Hajaxan Xorilin aimagai
ceentr deere ulas xooronidin
baidal tuxai doklaad bolbo.
Nyxer Işiin doklaad xee. En-
de aimagai ceentr deerexi kom-
munistnuud, komsomoolscuud
ba intelligenciinyd xabaadal-
sahan balna.

Suglagşad xadaa doklaadijli
jixe honirxoltoigoor sonosobod.
D. Dogaroon..

Strelkoovo serevno-
vaani

Main negenel praazdnıganı
daşaramduulan, Osoaviatim
Xorilin aimsoveed bolbol „Vo-
roşilovsko strelkooguudai“ so-
revnovaani yngerexex balna.
Ene serevnovaanida tyryy hu-
ri ezelxin tyles, Xorilin dunda
hurguuliln dergedexi osoaviatim
xilmaiorganizaaciin çleengyyd
hainar beledege balna. Ta-
geed, aimagai serevnovaanida
ene hurguulihaa 13 xyn
xabaadalsaxa bolhon balna
lym.

Dam. Zam.

Fizkyltyyrnigyydei
paraad

Ulaan-Yde goorodoi fizkyl-
tyyre ba spoortin xeregyydeli
erxilxe komiteed bolbol main
negenei demonstraçada, go-
rodskoi fizkyltyyrne paraad
organizovaalxa balna. Eneen-
da 1000 fizkyltyyrnigyyd xaba-
dana. Gadna, main 2-oi yde
zunai sezoonoi neelgetel daga-
ramduulhan estafeeta ynger-
dex balna.

Xariuşalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.